

ГЛЯНЕМ У ДВАРЫ — СКАЖАМ, ЯКІЯ ГАСПАДАРЫ

Сацыяльныя сеткі ў дапамогу

Сёння Ірына Піскун можа даць разгорнуты парады: з чаго пачынаць справу і як шукаць падыходы да людзей. Досведам дзеліцца з задавальненнем і лічыць, што нешта аналагічнае можна зрабіць у кожным двары. Між тым з 11 дамоў, якія аб'ядноўвае двор — чатыры кааператывы, астатнія на абслугоўванні РЭУ. Гэта не стала перашкодай у справе добраўпарадкавання. Ідэі, якія прыносяць агульную карысць, аб'ядноўваюць. Такім чынам і нарадзілася сапраўды народная канцэпцыя двара з гульнявымі зонамі.

Экскурсія дэпутатаў.

Сацыяльныя сеткі і папулярныя месенджары зрабілі гэтую справу максімальна празрыстай. Актывісты правялі інфармацыйную кампанію ў Viber, дзе людзі аб'ядналіся ў групу і сталі ўдзельнічаць у распрацоўцы праекта. У супольнасць уступілі і падлеткі, якія падзяліліся з дарослымі сваімі марамі.

І вось тут да справы падключыліся камунальнікі. Іх на кані ніяк не аб'едзеш. Бо ў любых ініцыятыўных людзей можа сур'ёзна пагоршыцца настрой, калі яны спатыкнуцца аб кабель ці каналізацыю, закапаная па схемах, якія ведаюць толькі спецыялісты адпаведных службаў. І таму супрацоўніцтва, якое перасло ў пяшчотную дружбу, было непазбежнае.

«Не можаце даць грошай — дапамагайце парадамі і тэхнікай!» — звярнуліся праз два месяцы жыхары двара да прадстаўнікоў ЖКГ. І тыя адгукнуліся. Прычым, настолькі актыўна, што цяпер самі сочаць за перапіскай у групе ў Viber. Дзякуючы гэтаму ведаюць, якія ў насельніцтва ўзнікаюць да іх прэтэнзіі.

— Да гонару кіраўніцтва КЖРЭУП «Савецкае», яны, калі зразумелі маштаб рэканструкцыі тэрыторыі, на які мы замахнуліся, самі зацікавіліся, — адзначае Ірына Піскун. — А ёсць зацікаўленасць — з'явіцца і магчымасці.

— Распараджэннем адміністрацыі Савецкага раёна Гомеля за гэтым дваром замацавалі два прадпрыемствы: домабудуўнічы камбінат і КЖРЭУП «Савецкае», — расказвае Міхаіл ПРУС, які ўзначальвае апошняе прадпрыемства і з'яўляецца дэпутатам Гомельскага гарсавета. — Таму і дапамагам усім, чым магчыма. У нас усё схемы элект-

расетак, цепласетак, каналізацыі і г. д. Узгадняем, як усё зрабіць без памылак. Напрыклад, нельга валебольную пляцоўку ўсталёўваць побач са скрынямі для смецця. Дарэчы, апошнія мы перанеслі на іншы бок дваровай тэрыторыі. 18 разоў выдзялялі тэхніку і супрацоўнікаў. Для ўладкавання спартыўных аб'ектаў знялі 40 см грунту. Завезлі пясок і адсеў для футбольнай пляцоўкі. Жыхары купілі ўсе матэрыялы для варот, а супрацоўнікі КЖРЭУП іх зварылі. Сумесна ўстанавілі і пафарбавалі. Нам гэта таксама вельмі выгадна. Мы такім чынам развіваем ініцыятыву жыльцоў. Прынамсі, і дэпутаты гарсавета нас актыўна падтрымалі.

Новы экскурсійны маршрут

Цяпер цугам у чароўны двор пайшлі... экскурсіі. Удзельнікам семінараў і калегій пінжакі некалькі перашкаджаюць катацца на горках ці арэлях, аднак яны адкрыта зайздросцяць дзецям, якія растуць у гэтым двары.

— Мы запрашалі кіраўнікоў і старшынь камітэтаў тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання з кожнага РЭУ, каб паглядзелі, што можна зрабіць пры наяўнасці ініцыятыўных людзей, — адзначае Міхаіл Юльевіч. — Цяпер ёсць яшчэ тры двары ў Савецкім раёне, дзе з'явіліся дзіцячыя пляцоўкі за кошт жыхароў. Старшыня Гомельскага гарсавета Іван Барадзінчык паставіў задачу кожнаму дэпутату ў сваіх выбарчых акругах знайсці ініцыятыўных людзей і выбраць двор, дзе можна зрабіць не горш. Некаторыя з дэпутатаў загарэліся такой ідэяй.

Яшчэ адна **актывістка і член КТГС «Сонечны» Таццяна БАРАВІК** дадае, што, калі вынікі работы жыхароў убачылі прадстаўнікі заканадаўчай улады розных узроўняў, то самі выказалі прапановы аб дапамозе:

— Дэпутат Палаты прадстаўнікоў Павел Ждановіч знайшоў для нашага гарадка блакітную ёлку, якая да

Каляд будзе дастаўлена ў наш двор. Дэпутат Гомельскага абласнога Савета Аляксандр Ганчароў — спонсара для ўкладкі новых тратуарных дарожак і падрыхтоўкі пляцоўкі для будучага спартыўна-гульнявога комплексу. Дэпутат Гомельскага гарсавета Леанід Кузняцоў — высадкі для азелянення тэрыторыі.

Майстры на ўсю галаву

А яшчэ, дзеліцца ўскоснымі вынікамі працэсу будаўніцтва дзіцячай пляцоўкі Ірына Піскун, падчас агульнага будаўніцтва адбылося амаль неверагоднае: мужчыны-бацькі падкасалі рукавы і перасталі саромецца тых навываў, якімі валодаюць. Аказалася, сярод жыхароў ёсць і дызайнеры, і архітэктары, і мастакі... Разнастайныя справы знайшліся для адважных татаў, якія на сваім прыкладзе не пабаяліся паказаць, хто ў двары гаспадар.

Калі атрымалася ўсталёўваць першыя арэлі, адсвяткавалі проста ў двары: салодкім сталом і анімацыяй. Паўтаралі і ўдасканалі вопыт яшчэ некалькі разоў за лета. Такім чынам абноўленая дваровая тэрыторыя ператварылася ў вясёлую канцэртную пляцоўку.

— Для кожнага чалавека вельмі важна, дзе ён нарадзіўся, дзе вучыўся, з кім ажаніўся і як сустрэне сваю старасць, — нагадвае Ірына Піскун. — Час дзяцінства моцна ўплывае на тое, якая асоба вырасце. З такога двара не выйдзе дрэнны чалавек. Не страшна выпусціць малаго ў двор — ён нікуды не пойдзе, бо яму ёсць чым тут заняцца.

Цяпер суседзі да жыццёвай прасторы ставяцца па-гаспадарску: сочаць за тым, каб абсталяванне не прастойвала, але ў той жа час выкарыстоўвалася асцярожна. Вось і дырэктар КЖРЭУП «Савецкае» Міхаіл Прус сцвярджае, што стаўленне жыхароў да таго, што зроблена сваімі рукамі і за свой кошт, значна змянілася:

— У гэтым двары не будуць нічога ламаць. А, калі нехта чужы зазірне, яго спытаюць: адкуль і навошта.

Дзіцячы гарадок — гэта вялікая тэрыторыя з чатырох тэматычных пляцовак. Для самых маленькіх уладкаваны пясочніцы з вэчкамі, для старэйшых — арэлі і турнікі. Падлеткі могуць размінацца на футбольным і валебольным палях. Пры жаданні любую з пляцовак можна трансфармаваць ці дапоўніць. Ну а для дарослых ёсць альтанкі і шахматныя сталы.

Узмах крыла — як у арла

— Нам пашанцавала, — сцвярджае Ірына Піскун. — Міхаіл Юльевіч трапіў да нас праз два месяцы пасля пачатку збору сродкаў. Ён хутка ацаніў тое, што мы самі зрабілі, і вельмі дапамог потым. Пайшоў «узмах крыла, як у арла». Пафарбавалі ўваходныя групы васьмі дамоў. Павесілі новыя дошкі аб'яў, паставілі сметніцы каля кожнага пад'езда. Калі вы самі папрацавалі добра, вам абавязкова дапамогуць, а калі будзеце толькі патрабаваць, нічога не атрымаеце. Каб табе паверылі, свае намаганні трэба прыкладзі.

Сёлта наўрад ці атрымаецца ажыццявіць усё задуманае. Бо планы ў актывістаў напалеонаўскія. Тут замахнуліся на будаўніцтва не проста гульнявога, а спартыўна-забаўляльнага гарадка. Задавальненне гэта не з танных, самы просты комплекс каштуе каля 4,5 тысячы рублёў. А з праектам, сертыфікацыяй, усталёўкай — больш за 7 тысяч.

— Такую суму, здзяйсняючы пакватэрныя абыходы, нам нават за год не пацягнуць, — разважае Ірына. — Таму папрасілі камунальнікаў уключыць гэтыя выдаткі асобным радком у «жыроўку». Сума з кожнай кватэры атрымаецца такім чынам невялікая: па адным рублі. За некалькі месяцаў, максімум за паўгода патрэбныя грошы можна было б сабраць. Аднак праблема ў тым, што такі плацеж не прапускае сістэма АРІП. Значыць, трэба ўносіць у сістэму змены. Няхай бы ўлады ініцыявалі гэтыя змены, прапанавалі іх адпаведным міністэрствам.

Тым часам на ўжо створанай пляцоўцы гуляць дазваляецца ўсім дзецям. І тым, чые бацькі плацілі грошы, і тым, хто пакуль разважае. Ніхто нікога не папракае, але на тое, што сумленне прачнецца, многія спадзяюцца.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.
iost@zviazda.by

ДОБРАЯ СПРАВА

«Адсюль пагражаць мы будзем шведку...»

У Слаўгарадскім раёне адкрыўся ўнікальны музей пад адкрытым небам — імітацыя бою рускіх са шведамі пры Лясной у 1708 годзе.

На плошчы амаль гектар раскінуліся рэдуты, гарматы, абозы, палаткі, невялічкі храм і нават пластыкавае войска дзвюх армій. Ініцыятыва рэалізавана ў рамках праекта ЕС—ПРААН «Садзейнічанне развіццю на мясцовым узроўні ў Рэспубліцы Беларусь». Яе аўтарамі сталі Лапаціцкі сельсавет і цэнтралізаваная сетка публічных бібліятэк Слаўгарадскага раёна.

— Можна лічыць, што ўдзел у нашай рабоце прымаў некалькі раёнаў, — падзяліўся падрабязнасцямі стварэння музея **старшыня Лапаціцкага сельсавета Сцяпан БАЙЦОЎ**. — Мы сваімі сіламі будавалі рэдуты, майстар з Горак зрабіў нам драўляныя гарматы, яшчэ адзін умілец з Краснаполля стварыў старадаўнюю зброю. Атрымалася нядрэнна.

Цікава, што нават твары салдат пластыкавага войска іменныя — яны зроблены з фотаздымкаў жыхароў Слаўгарадскага раёна. Прыём вельмі правільны, бо кожнаму захочацца паказаць сябе ў эпохальным паядынку сябрам і знаёмым. А гэта як мінімум некалькі вельмі чаканых тут турыстаў.

Адкрыццё музея стала пачаткам яшчэ і міжрэгіянальнага фестывалю «Лясная — месца воінскай славы». Сярод ганаровых гасцей на ім прысутнічала галоўны спецыяліст пасольства Расійскай Федэрацыі ў Рэспубліцы Беларусь Яўгенія Субоціна. Перад гасцямі выступілі байцы клуба ваенна-гістарычнай рэканструкцыі «Усходняя застава», а таксама з анімацыйнай праграмай супрацоўнікі ўстаноў культуры Слаўгарадскага раёна.

— Гэты музей — добры прыклад ініцыятыўнага і крэатыўнага падыходу ў развіцці турыстычнага і экскурсійнага патэнцыялу рэгіёна, паляпшэнні інфраструктуры, сацыяльна-эканамічным і культурным жыццём Слаўгарадчыны ў цэлым, — адзначалася на прэзентацыі ініцыятывы.

Нэлі ЗІГУЛЯ.
zigulya@zviazda.by

Такі двор быў.

Такі двор стаў.